

UNIVERZITET U NIŠU
3. 10. 2012.

NAUČNO-NASTAVNOM VEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA U NIŠU

Recenzija rukopisa

JELENA MAKSIMOVIĆ

Akciona istraživanja i refleksivna praksa,
Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet, Niš.

Rukopis pod naslovom *Akciona istraživanja i refleksivna praksa*, autora prof. dr Jelene Maksimović, predstavlja monografiju zasnovanu na analizi akcionih istraživanja i refleksivne prakse. U rukopisu je otvorena diskusija o povezanosti akcionih istraživanja i refleksivne prakse, sa akcentom na poziciju nastavnika refleksivnog praktičara, refleksiju i refleksivnu nastavu. Rukopis pod naslovom *Akciona istraživanja i refleksivna praksa* obuhvata sledeće celine: UVOD, TEORIJSKI DEO RADA (1. AKCIONA ISTRAŽIVANJA I REFLEKSIVNA PRAKSA KROZ ISTORIJSKU DIMENZIJU, 2. REFLEKSIVNA PRAKSA, REFLEKSIJA I NASTAVNIČKA REFLEKSIJA, 3. UTICAJ REFLEKSIVNE PRAKSE NA UČENIKE I UČENJE, 4. POTREBA ZA METODOLOŠKIM I STATISTIČKIM OBRAZOVANJEM NASTAVNIKA), II METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA (1. PROBLEM I PREDMET ISTRAŽIVANJA, 2. CILJ I ZADACI ISTRAŽIVANJA, 3. HIPOTEZE ISTRAŽIVANJA, 4. VARIJABLE ISTRAŽIVANJA, 5. UZORAK ISTRAŽIVANJA, 6. METODE, TEHNIKE I INSTRUMENTI U ISTRAŽIVANJU, 7. ORGANIZACIJA I TOK ISTRAŽIVANJA, 8. STATISTIČKA OBRADA PODATAKA), III ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA (1. UČEŠĆE NASTAVNIKA U ISTRAŽIVANJIMA NASTAVNE PRAKSE, 2. UČESNICI U AKCIONIM ISTRAŽIVANJIMA, 3. PODSTICAJI ZA SPROVOĐENJE AKCIONIH ISTRAŽIVANJA, 4. METODOLOGIJA U VASPITNO-OBRAZOVNOM RADU NASTAVNIKA, 5. PREDNOSTI AKCIONIH ISTRAŽIVANJA, 6. NEDOSTACI AKCIONIH ISTRAŽIVANJA, 7. KRITIČKI PRIJATELJ U AKCIONIM ISTRAŽIVANJIMA, 8. FAKTORI PODSTICANJA MOTIVISANOSTI ZA SPROVOĐENJE AKCIONIH ISTRAŽIVANJA, 9. PODRUČJA REALIZACIJE AKCIONIH ISTRAŽIVANJA, 10. NASTAVNICI O AKCIONIM ISTRAŽIVANJIMA, 11. METODOLOŠKA I STATISTIČKA INFORMISANOST NASTAVNIKA, 12. POVEZANOST STAVOVA NASTAVNIKA O AKCIONOM ISTRAŽIVANJU I METODOLOŠKIH I STATISTIČKIH ZNANJA), ZAKLJUČNA RAZMATRANJA, LITERATURA, PRILOZI (Prilog 1: Skala procene: Nastavnici kao akcioni

istraživači (AIN), Prilog 2: Test iz metodologije pedagoških istraživanja (TM1), Prilog 3: Test iz pedagoške statistike (TS1)).

Autor u tekstu polazi od tvrdnje da akciona istraživanja predstavljaju specifičan tip strategija kvalitativne metodologije čiji je osnovi cilj primena rezultata istraživanja na praktično rešavanje problema u različitim vaspitno-obrazovnim situacijama da bi se poboljšala praksa, što uključuje saradnju svih učesnika istraživačkog procesa: istraživače, praktičare i subjekte istraživanja. Povezanost akcionih istraživanja i refleksivne prakse ogleda se u tome da su refleksivni praktičari orijentisani na doživotno učenje i usavršavanje jer se njihovo obrazovanje nikada ne može smatrati završenim ako su konstantno usmereni na rešavanje problema na koje nailaze u svakodnevnom radu i usavršavanju vlastite prakse. Uprkos sve većem razumevanju značaja akcionih istraživanja za razvoj pedagoške nauke u akademskim krugovima, ona su još vrlo malo zastupljena u praksi naših nastavnika. Nastavnici, a posebno nastavnici u toku studiranja, relativno slabo su upoznati sa specifičnostima i mogućnostima ostvarivanja akcionih istraživanja. Dugogodišnja praksa, koja je nastavnike stavljala u poziciju da budu realizatori promena osmišljenih izvan školskog konteksta, takođe ne može doprineti stvaranju kreativne klime u našim školama koja je presudan uslov za ostvarivanje akcionih istraživanja.

Na temelju iznetih činjenica i konstatacija u ovom radu, očigledno je da su akciona istraživanja oduvek bila aktuelna za nastavnike, pedagoge, roditelje, širu društvenu zajednicu, jer se smatraju novim trendom u unapređivanju vaspitno-obrazovne prakse, što zaslužuje posebnu pažnju. Aktualnost teme ogleda se u činjenici da zahvata područje istraživanja u pedagogiji za koje se poslednjih nekoliko godina, i kod nas i u svetu, pojavilo veliko interesovanje, kao i u činjenici da će doneti nova saznanja u cilju podsticanja kasnijih istraživanja u praksi, a koja će doprineti menjanju uloge nastavnika.

Rukopis monografije *Akciona istraživanja i refleksivna praksa*, autora prof. dr Jelene Maksimović, predstavlja korisnu knjigu, koja je na informativan način predstavila savremena saznanja o akcionim istraživanjima i refleksivnoj praksi.

Rukopis preporučujem za objavljivanje.

U Nišu, oktobar 2017.

Prof. dr Bisera Jevtić
Bisera Jevtić
Vanredni profesor
Filozofskog fakulteta u Nišu